

NARRATIVA

Chang-rae Lee, *Una vida de gestos*. Traducció d'Albert Torrecasana. EDICIONS 62 / ANAGRAMA Barcelona, 2004.

Continua la ratxa. Continua el degoteig incessant d'escriptors d'origen oriental que s'incorporaren a les lletres anglosaxones. En aquest cas es tracta de Chang-rae Lee (Corea del Sud, 1965) la família del qual va emigrar als Estats Units quan ell tenia tres anys. Amb la seva primera novel·la, *Native Speaker*, Lee va guanyar el Hemingway/PEN Award i tres premis més. El prestigiós diari *New York Times* el va escollir l'any 2000 com un dels millors escriptors nord-americans de menys de quaranta anys. L'autor actualment viu a Nova Jersey.

Una vida de gestos és una novel·la sàvia, humana, commovedora, aparentment freda, plena d'intuïcions brillants sobre la naturalesa de les relacions humanes. La narració arrenca amb una modesta declaració del protagonista de l'obra: "Aquí la gent em coneix. Tot i que no sempre ha estat així. Però el fet de viure més de trenta anys al mateix lloc tard o d'hora ha d'acabar notant-se". El doctor Hata és un jubilat que viu en la complaença d'haver estat acceptat pels seus conciudadans. La seva vida

ha estat i continua sent la d'un home convencional que sempre ha procurat mantenir-se en els límits de la màxima correcció. Ens el trobem tres anys després d'haver-se venut el negoci de la seva vida, una botiga de subministrament de material mèdic, abans que l'empresa iniciés la seva irreversible ruïna. L'home viu en una casa gran i luxosa on té cura del jardí i on cada dia se submergeix en la seva piscina.

La novel·la es desenvolupa a partir d'un incendi accidental

de la casa que du el doctor Hata a l'hospital i al retrobament amb la seva filla adoptiva i el fill d'aquesta. La convalescència del vell japonès i la relació amb la seva filla i el nét constituiran el present del protagonista el relat del qual, paral·lelament, ens anirà descobrint el seu passat. Un passat en certs aspectes dramàtic, en especial les experiències viscudes a la Segona Guerra Mundial, com a oficial sanitari de l'Exèrcit Imperial. En contrast amb els records dels temps de guerra, el doctor Hata evoca dos aspectes cabdals de la seva vida: la relació amorosa amb una vídua, un amor que acaba en no-res, i la difícil convivència amb la seva filla adoptiva, que perdrà quan la noia tingui disset anys.

La història bèlica del tinent Kurchata és plena de dramatisme. Oficial mèdic d'un batalló empanat a Borneo, viurà un estrany amor amb una prostituta voluntària coreana, que tindrà efectes tràgics. En aquesta part del relat destaquen els personatges del caporal Endo, enfollit d'amor, i del capità Ono, un singular oficial esteta que disputa el tinent Kurchata l'amor de la prostituta esclava que, com una figura de la

tragèdia clàssica, esdevindrà el centre del drama.

Reconciliat amb la filla, el doctor Hata retrobarà la pau interior, que mai no ha perdut del tot, gràcies a la presència del nét. A la fi del relat, amb la venda de la casa senyorial com a símbol, el vell doctor Hata es reconciliarà amb el seu passat i la novel·la es clourà amb l'acceptació del destí.

La prosa de Chang-rae Lee és cadenciosa i penetrant. Amb una gran contenció, la narra-

ció no cau mai en el sentimentalisme i es manté en un nivell de lucidesa escèptica. És precisament aquest to neutre el que dona relleu a l'estil de Lee. *Una vida de gestos* és una novel·la molt remarcable, intensa i llegidora alhora, d'una gran simplicitat i al mateix temps d'una profunda complexitat, com correspon a una obra d'una indiscutible qualitat literària. La traducció d'Albert Torrecasana està molt ben feta.



DANIEL HULSHIZER / AP

EL NOVEL·LISTA COREÀ CHANG-RAE LEE

Franklin Hata i el seu passat

DAVID CAMINADA

Chang-rae Lee ve creditat d'una bona crítica als Estats Units, on va ser escollit per la revista *The New Yorker* un dels millors vint escriptors de menys de quaranta anys. Després de publicar la seva primera novel·la, *Native Speaker*, l'any 1995, amb un notable èxit, Lee va publicar *Una vida de gestos*, una novel·la que té com a protagonista Franklin Hata, el doctor Hata, un home de mitjana edat d'origen coreà que va ser adoptat

per una família japonesa. Emigrat als EUA, el doctor Hata s'instal·larà a Bedley Run, una ciutat dormitori a prop de Nova York, on regentarà una botiga de subministraments mèdics, Sunny Medical Supply, i s'esmerçarà per ser un ciutadà model i exemple per a tota la comunitat. Però el seu passat com a oficial mèdic a l'exèrcit imperial japonès, en plena expansió per la zona d'Àsia l'any 1944, i l'amor per una jove coreana usada com a esclava sexual pels militars nipons, seran decisius en la seva vida i el seu futur, especialment pel que fa a la relació amb les dones.

VIOLACIONS SISTEMÀTIQUES

En la seva segona novel·la Chang-rae Lee aborda dues qüestions centrals: els abusos comesos per l'exèrcit imperial nipó a l'hora d'alliberar colònies occidentals a Àsia i, especialment, la violació sistemàtica de dones durant la Segona Guerra Mundial, cruelment utilitzades per reconfortar els soldats japonesos. Un autèntic crim contra la humanitat que no ha sigut reconegut fins fa pocs anys. En segon lloc, el llibre tracta de les contradiccions i les pors emotives de Franklin Hata, que, marcat per la seva història amb la jove K, voldrà jugar segur en l'àmbit amorós i evitarà, sempre, assumir riscos o fer salts al buit. Aquesta manera de viure marcarà la relació difícil de Hata amb la seva filla adoptiva, Sunny, i amb la vídua Mary Burns. I serà, potser de manera inconscient, fruit de conflicte i d'insatisfacció.

Una vida de gestos, estructurada amb salts continus entre present i passat, és una novel·la ben escrita i construïda, encara que en aquest cas seria més recomanable per als lectors avesats a novel·les introspectives i psicològiques.

Informació i democràcia

ASSAIG

XAVIER FILELLA

Vicent Partal i Martxelo Otamendi, *11-M. El periodisme en crisi*. ARA LLIBRES. Barcelona, 2004.

No poques vegades s'ha qualificat la premsa com el quart poder. També dels mitjans de comunicació s'ha dit que són el cor de la democràcia, perquè de fet la llibertat d'informació i la pluralitat d'opinions són una de les claus de volta que sosté el nostre sistema de convivència. Tot això va ser posat en qüestió el passat 11 de març quan, arran dels atemptats de Madrid, el govern del Partit Popular va fer servir tots els recursos al seu abast per encaminar l'opinió pública cap a una única interpretació dels fets: ETA era l'autora dels atemptats. De tot plegat en parlen, en una llarga conversa recollida per Eduard Voltas i impulsada per la Fundació Escacc (Espai Català de Cultura i Comunicació),



JORDI GARCIA

VICENT PARTAL

Vicent Partal, director de *VilaWeb*, i Martxelo Otamendi, director del diari basc *Berria* i abans del prohibit *Egunkaria*.

El primer interès del llibre el constitueixen els seus mateixos protagonistes, no en va les veus de Partal i Otamendi, a través dels seus respectius mitjans, van ser de les poques que es van alçar davant la imensa unanimitat que soste-



FRANCESC MELCION

MARTXELO OTAMENDI

nia l'autoria d'ETA. La seva conversa resumeix l'agitació que va seguir els atemptats i desemmascara, fil per randa, la campanya de manipulació que va ser conduïda pel govern de José Maria Aznar. El lector trobarà en aquestes pàgines l'incisiu judici amb què Partal i Otamendi repassen des de les compareixences del ministre de l'Interior Ángel

Acebes fins a les inaudites trucades del president Aznar als directores de certs mitjans de comunicació o la silenciada roda de premsa del dirigent abertzale Arnaldo Otegui.

El llibre, que incorpora una minuciosa cronologia dels esdeveniments, no és, però, tan sols una crònica d'aquells dies, sinó sobretot una excel·lent reflexió sobre el que és i ha de ser el periodisme. Partal i Otamendi contraposen la nova generació que representen mitjans com *VilaWeb* i *Berria* a la maquinària industrial dels grans mitjans que, opinen, ha esdevingut excessiva.

CONNEXIONS DIRECTES

Els grans mitjans, expliquen, formen part de grups industrials, amb connexions directes amb les altes esferes polítiques i econòmiques, que no sempre tenen les mans lliures per fer un seguiment imparcial de les notícies. Només així s'entén que, com assenyalava Eduard Voltas en el pròleg, la gran majoria del periodisme fracassés estrepitosament l'11-M. En certa manera, aquest volum, com la mateixa actuació de Partal i Otamendi, és una aposta en favor d'una renovació del periodisme amb què afrontar la lògica industrial que malauradament el domina.